

Drama 1948-1958

- důraz na výchovnou funkci divadla→
 - vznikají divadelní scény v regionech (Tábor, Písek, Trutnov,...)
 - zanikají scény se zábavnou dramatikou (Divadlo satiry, Divadlo V+ W,...)
- hrají se hlavně současní domácí a sovětsí autoři, případně aktualizace domácí i zahraniční klasiky
- divadla řídí Divadelní a dramaturgická rada při ministerstvu osvěty, od r. 1953 ministerstvo kultury
- nejčastější žánr – budovatelské drama, prostředí:
 - továrny, doly, stavby – výrobní drama, E. F. Burian, Vašek Káňa (Parta brusiče Karhana); počáteční chaos se přerodí v ideální stav; typičtí hrdinové – mladý svazák, který nadšením strhne ostatní, starší váhající dělník se přidá na stranu ostatních budovatelů, moudrý komunistický předák, špion, vědomý zrádce
 - vesnice – zakládání družstev; postavy kulaků škodící družstvům, sedláci, co nich odmítají vstoupit
 - kapitalistické země (kritika nerovnosti, bídy, rasismu, kolonialismu, téma emigrace na Západ, emigrace ze Západu na Východ)
 - historie - 1948, 1848, Slovenské národní povstání, historie dělnického hnutí
- proměny budovatelského dramatu
 - snaha posílit zábavnost
 - částečný návrat k realistickému dramatu 19. století
 - znovuoobjevení satiry, estrády
 - příklon k verši (Pavel Kohout, Josef Topol, V. Nezval)
 - upozornění na mravní nevyhraněnost člověka
 - v centru pozornosti opět jedinec, nikoli velký ideál
- počátky divadel malých forem
 - Rokoko - vedeno Darkem Vostřelem, oživil žánr politického kabaretu; další významní autoři: Vratislav Blažek, Jaroslav Žák, Ivan Vyskočil, Vladimír Škutina,...)
 - vinárna Reduta – vystoupení Jiřího Suchého a Ivana Vyskočila s přitažlivými texty – tzv. text – appeal (hra se slovy, absurdita; jazzová hudba)
- dramata psaná „do šuplíku“ – autoři Vratislav Effenberger, Karel Hynek
- dramatika v exilu (František Kovárna, Jaroslav Strnad – redaktor Svobodné Evropy, Milada Součková)